

ГРОМАДСЬКА СПІЛКА «ОСВІТОРІЯ»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Головою

громадської спілки «Освіторія»

23.01.2026 № 127

(підпис)

Литвин З. В.

(прізвище та ініціали)

ПРОГРАМА

**підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти,
що навчають інформатиці учнівство 7-9 класів
«НУШ 7-9: ІНФОРМАТИЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ»**

Київ – 2026

Розробники:

- Ворожбит Алла — кандидат педагогічних наук, вчитель інформатики Технічного ліцею Дніпровського району м. Києва, методист державної установи «Український інститут розвитку освіти».
- Пасічник Оксана — вчитель інформатики ліцею «Сихівський» Львівської міської ради.
- Сокол Ірина — кандидат педагогічних наук, доцент, вчитель інформатики Комунального закладу «Запорізька спеціалізована школа-інтернат II-III ступенів «Січовий колегіум» Запорізької обласної ради.

Напрямок підвищення кваліфікації: оцінювання навчальних досягнень учнів у Новій українській школі з навчальних предметів/інтегрованих курсів відповідно до державного стандарту базової середньої освіти.

Розроблено на основі типової програми:

- Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти (Наказ МОН України № 904 від 12.10.2022).

Термін дії програми: з 2026 до 2031 року.

Рецензенти:

Людмила Чернікова, проректор Комунального закладу «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Запорізької обласної ради, кандидат педагогічних наук, доцент;
Лілія Козак, вчителька інформатики Надвірнянського ліцею №3 Надвірнянської міської ради Івано-Франківської області.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми. Освітня реформа НУШ перешла до етапу активного впровадження модельних навчальних програм для 7–9 класів, що потребує від учителів інформатики оновлених підходів до навчання, оцінювання та організації освітнього процесу, а саме зумовлює об'єктивну необхідність приведення професійної діяльності вчителів у відповідність до вимог Державного стандарту базової середньої освіти та Професійного стандарту вчителя. Інформатична освітня галузь сьогодні виходить далеко за межі традиційного розуміння «робота за комп'ютером» - вона формує в учнів критичне та алгоритмічне мислення, готує до життя в цифровому суспільстві, розвиває відповідальне ставлення до даних, інформації та технологій.

Реалії сучасної школи – впровадження ШІ, необхідність гнучких форматів навчання, різнорівневність учнівських груп, робота в умовах дистанційного або змішаного навчання, обмеженість ресурсів, інформаційне перенавантаження – потребують від педагогів нових професійних інструментів. Учителю важливо не лише знати зміст стандарту, а й уміти аналізувати результати навчання, планувати уроки відповідно до логіки зворотного дизайну, адаптувати матеріал під потреби учнів, а також відповідально інтегрувати цифрові інструменти та штучний інтелект.

Програма розроблена з урахуванням вимог Закону України «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту» на засадах андрагогічного, компетентнісного, діяльнісного, індивідуального, диференційованого, аксіологічного, акмеологічного підходів із раціональним розподілом годин між теоретичним і практичним компонентами, що є доречними для вдосконалення компетентностей та формування необхідних навичок.

Цільова група: вчителі закладів загальної середньої освіти, що навчають інформатиці учнівство 7-9 класів.

Обсяг (тривалість): 15 годин (0,5 кредит ЄКТС).

Особливості реалізації програми: немає.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна.

Мета підвищення кваліфікації: розвиток та вдосконалення раніше набутих професійних компетентностей учасників через практичні, інтерактивні вправи, що орієнтовані на сучасні підходи до навчання та оцінювання, використання цифрових інструментів, а також розвиток критичного мислення учасників та впровадження інноваційних методів навчання інформатиці.

Завдання підвищення кваліфікації:

1. розвинути здатність аналізувати результати навчання учнів при вивченні інформатики в 7–9 класах НУШ та будувати «паспорт теми», що

допомагає вчителю визначати пріоритети добору видів діяльності учнівства та формувати критерії оцінювання результатів навчання цих діяльностей;

2. розвинути навички адаптації навчальних матеріалів і змісту уроків до різноманітних умов освітнього процесу, включно з кризовими ситуаціями, перемиканням між форматами навчання та використанням офлайн- і онлайн-інструментів;

3. сформувати компетентності щодо відповідального та етичного використання технологій штучного інтелекту (забезпечення безпеки даних, прозорості, недискримінаційності, дотримання академічної доброчесності) для генерування цифрового освітнього контенту;

4. навчити педагогів розробляти та застосовувати рубрики та інші інструменти оцінювання відповідно до груп результатів навчання інформатичної галузі, забезпечуючи об'єктивність, прозорість та зручність для учнів;

5. сприяти розвитку здатності педагогів до рефлексії та неперервного професійного розвитку, використання сучасних методичних підходів, цифрових ресурсів та інновацій у навчанні інформатиці.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

- А2. Предметно-методична компетентність.
- А3. Інформаційно-цифрова компетентність.
- Г3. Оцінювально-аналітична компетентність.

Очікувані результати підвищення кваліфікації.

Знати та розуміти:

- структуру й особливості інформатичної освітньої галузі в НУШ;
- цілі й логіку вивчення інформатики у 7–9 класах;
- вимоги Державного стандарту базової середньої освіти та модельних навчальних програм;
- нормативну базу, що регулює дистанційне та змішане навчання в ЗЗСО;
- сильні та слабкі сторони різних моделей змішаного навчання (ротаційні моделі, перевернутий клас, асинхронні формати) та специфіку їх застосування на уроках інформатики;
- методичні підходи до планування уроків інформатики в умовах відсутності стабільного інтернету, переміщення в укриття, навчання в кризових умовах;
- базові принципи етичного та відповідального використання ШІ (прозорість, безпека даних, недопущення дискримінації);
- потенціал ШІ для персоналізації навчання, автоматизації рутинних завдань, створення цифрового контенту та роботи з даними;
- приклади навчальних завдань і проєктів з використанням ШІ, які можна інтегрувати в 7–9 класи.

Вміти:

- аналізувати результати навчання учнів;

- будувати «паспорт теми» для обраної модельної навчальної програми;
- планувати уроки за логікою зворотного дизайну і добирати відповідні очікуваним результатам види діяльності та зміст навчання;
- розробляти уроки, що працюють у різних форматах: очному, дистанційному, змішаному, а також у ситуаціях швидкої зміни формату;
- адаптувати навчальні матеріали до роботи в умовах нестабільного інтернету, обмеженого доступу до техніки або необхідності переміщення в укриття;
- використовувати онлайн та офлайн-інструменти для підтримання навчання у кризових умовах;
- добирати інструменти ІІІ для створення навчальних матеріалів, прикладів, завдань, презентацій, тестів та проєктів;
- застосовувати принципи етичного використання ІІІ: прозорість, безпечність, недискримінаційність, захист даних;
- пояснювати учнівству можливості та ризики використання ІІІ, розвивати критичне мислення під час роботи з технологіями;
- розробляти рубрики для формувального і підсумкового оцінювання відповідно до груп результатів навчання інформатичної галузі.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- усвідомлення цінності інформатичної освітньої галузі як засобу розвитку критичного, алгоритмічного та системного мислення учнівства, а не лише як сукупності технічних умінь;
- позитивне та відповідальне ставлення до впровадження змін у межах реформи НУШ, готовність переглядати власні педагогічні практики відповідно до вимог Державного стандарту базової середньої освіти;
- відкритість до інновацій, експериментування з методами навчання, форматами уроків, цифровими інструментами та технологіями штучного інтелекту з урахуванням освітніх цілей і вікових особливостей учнівства;
- відповідальне та етичне ставлення до використання цифрових технологій і ІІІ в освітньому процесі, зокрема щодо безпеки даних, дотримання принципів академічної доброчесності, недискримінаційності та прозорості;
- готовність забезпечувати справедливе, об'єктивне й зрозуміле оцінювання навчальних досягнень учнівства, сприйняття формувального оцінювання як інструменту підтримки навчання, а не контролю;
- орієнтація на потреби та можливості учнівства, прийняття різномірності класу, повага до індивідуального темпу навчання та освітніх потреб кожного учня;
- стійка мотивація до професійної рефлексії, самооцінювання власної педагогічної діяльності та неперервного професійного розвитку;
- готовність працювати в умовах невизначеності, кризових ситуацій та обмежених ресурсів, зберігаючи фокус на якості навчання, психологічній безпеці учнівства та педагогічній автономії.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації: Оцінювання здійснюється на основі компетентнісного підходу.

1. Формувальне оцінювання (під час навчання):

- участь у онлайн заняттях та обговореннях;
- виконання модульних завдань (створення тематичного плану, фрагмент плану уроку для змішаного і асинхронного навчання, генерація навчального контенту, створення рубрик для оцінювання).

2. Підсумкове тестування. Для отримання сертифікату необхідно набрати не менше 75% від загальної кількості балів у підсумковому тесті.

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат про підвищення кваліфікації встановленого зразка з присвоєнням 0,5 кредиту ЄКТС.

Вартість: 750 грн

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено онлайн навчання, що забезпечує гнучкість та доступність навчання для педагогів різних закладів освіти. Теоретичні положення та методичні ідеї подаються через інтерактивні лекції, кейсові обговорення й аналітичні вправи, тоді як практичні навички формуються під час роботи з модельними навчальними програмами, цифровими інструментами, прикладами уроків та ситуаційними освітніми задачами.

Особливістю є те, що під час онлайн занять відпрацьовуються практичні інструменти планування уроків, застосування технологій штучного інтелекту, створення навчальних матеріалів та розробки завдань із урахуванням вимог НУШ. Особлива увага приділяється розв'язанню реальних педагогічних кейсів, роботі з «паспортом теми», аналізу результатів навчання та адаптації уроків до різних моделей організації освітнього процесу.

Самостійна робота спрямована на закріплення вивченого матеріалу, опрацювання нормативних документів і сучасних методичних рекомендацій, а також виконання індивідуального завдання (проєкту, який моделює реальний урок інформатики в 7–9 класах).

Підсумковий захід у вигляді проєкту проводиться асинхронно та передбачає створення учасником власного методичного продукту (фрагмента уроку, рубрики, паспорта теми, цифрового навчального ресурсу та завдання з використанням ШІ). Такий формат дозволяє оцінити сформованість практичних умінь, здатність до інтерпретації змісту стандарту, професійну автономію та готовність упроваджувати сучасні підходи у своїй педагогічній діяльності.

Зміст програми складається з 2-х модулів та 6-ти взаємопов'язаних тем. Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 15 год, з них: 4 год — лекційні заняття, 7 год — практична робота, 3 год — самостійна робота, 1 год — контрольний захід.

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. ІНФОРМАТИЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ					
Тема 1.1. Що і навіщо ми вчимо на уроках інформатики в 7-9 класах	1				1
Тема 1.2. Як спланувати свої уроки інформатики		1	1		2
Тема 1.3. Дистанційне та змішане навчання	1	1			2
Тема 1.4. Впровадження ІІІ в освітній процес	1	2	1		4
Разом за модулем 1	3	4	2	0	9
МОДУЛЬ 2. ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ НА УРОКАХ ІНФОРМАТИКИ					
Тема 3.1 Формувальне оцінювання на уроках інформатики	0,5	1	0,5		2
Тема 3.2 Використання рубрик для оцінювання	0,5	1	0,5		2
Разом за модулем 2	1	2	1		4
Підсумковий захід		1		1	2
УСЬОГО:	4	7	3	1	15

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. ІНФОРМАТИЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Тема 1.1. Що і навіщо ми вчимо на уроках інформатики в 7-9 класах

Сучасне бачення інформатики. Концептуальні засади інформатичної освітньої галузі. Внесок інформатичної галузі у формування ключових компетентностей учнівства. Стереотипні уявлення про інформатику в школі. Зв'язок змісту інформатики з життєвими ситуаціями та майбутніми професіями.

Тема 1.2. Як спланувати свої уроки інформатики

Аналіз результатів навчання й орієнтирів для оцінювання інформатичної освітньої галузі. Робота з модельними навчальними програмами. Використання «паспорта теми» для визначення акцентів і структури змісту. Побудова логіки уроку та добір відповідних видів діяльності. Гнучке планування з урахуванням умов школи та потреб учнів.

Орієнтовний перелік практичних завдань: створення тематичного плану.

Тема 1.3. Дистанційне та змішане навчання

Нормативна база організації дистанційного та змішаного навчання. Особливості навчання інформатиці в різних форматах. Моделі змішаного навчання. Асинхронний урок. Проблеми викладання інформатики в дистанційному та змішаному форматах.

Орієнтовний перелік практичних завдань: створити фрагмент плану уроку (або його частину) з інформатики для 7-9 класу, який може бути реалізований як у змішаному (наприклад, ротаційна модель), так і в асинхронному (наприклад, робота в укритті або відсутність стабільного інтернету) форматі.

Тема 1.4. Впровадження ШІ в освітній процес

Базові принципи використання ШІ в освітній діяльності. Етика ШІ. Безпека використання ШІ в заклад освіти. Приклади проєктів та завдань з використанням ШІ на уроках інформатики. Генерація контенту для уроків.

Орієнтовний перелік практичних завдань: генерація ідей проєктів, критеріїв оцінювання та навчального контенту.

МОДУЛЬ 2. ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ НА УРОКАХ ІНФОРМАТИКИ

Тема 2.1. Формувальне оцінювання на уроках інформатики

Визначення послідовності досягнення результатів навчання учнівства з інформатики. Формувальне оцінювання. Зворотний зв'язок. Рефлексія. Методика використання цифрових інструментів.

Орієнтовний перелік практичних завдань: створення завдання формувального оцінювання з використанням цифрового інструменту.

Тема 2.2. Використання рубрик для оцінювання

Розроблення завдань для оцінювання результатів навчання учнівства відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти. Чеклісти, рубрики. Оцінювання проєктів – відкритість і прозорість в підсумковому оцінюванні.

Орієнтовний перелік практичних завдань: створення рубрик для підсумкового оцінювання проєктів.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 30 верес. 2020 р. № 898. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-i-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898> (дата звернення: 20.11.2025).
2. Модельні навчальні програми для 5-9 класів (впроваджуються поетапно з 2022 року) : веб-сайт ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». URL: <https://imzo.gov.ua/model-ni-navchal-ni-prohramy/informatychna-osvitnia-halu/> (дата звернення: 20.11.2025).
3. Концептуальні засади інформатичної освітньої галузі : веб-сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/novyny-posylannia/konceptualni-zasadi-informatichnoyi-osvitnoyi-galuzi.pdf> (дата звернення: 20.11.2025).
4. Про затвердження Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 08 верес. 2020 р. № 1115 (у редакції наказу МОН від 24 лют. 2023 р. № 204). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0455-23#Text> (дата звернення: 20.11.2025).
5. Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 5–9 класів : Наказ Міністерства освіти і науки України від 02 серп. 2024 р. № 1093. URL: <https://mon.gov.ua> (дата звернення: 09.01.2026).

Основна література

1. Проводимо успішний тренінг: НУШ у 7-9 класах в інформатичній галузі / автори: О. Пасічник, А. Ворожбит, І. Сокол. Київ, 2025, 110 с.
2. Інструктивно-методичні рекомендації щодо запровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах загальної середньої освіти : Лист Міністерства освіти і науки України від 22 трав. 2024 р. № 1/8812-24. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2024/05/21/Instruktyvno-metodychni-rekomendatsiyi.shchodo.SHI.v.ZZSO-22.05.2024.pdf> (дата звернення: 21.11.2025).
3. Словник термінів у сфері штучного інтелекту : веб-сайт Міністерства цифрової трансформації України. URL: <https://storage.thedigital.gov.ua/files/2/72/389a01ab0cc82040dfe172f94d1af720.pdf> (дата звернення: 21.11.2025).
4. Морзе Н.В., Барна О.В., Вембер В.П. Формувальне оцінювання: від теорії до практики // Інформатика та інформаційні технології в навчальних

закладах. - 2013. - № 6. - С. 45-57. URL: <https://files01.core.ac.uk/download/pdf/33688458.pdf>

5. Терещенко В. Мистецтво об'єктивного оцінювання в НУШ. Оцінювання навчальних досягнень учнів з української мови як державної в класах (групах) з навчанням мовами корінних народів і національних меншин на засадах Нової української школи / В. Терещенко, А. Панченков, М. Алгольм, О. Лінник. — Київ: ТОВ "Видавництво "ЮСТОН", 2024. — 352 с.

6. Комплекс методичних посібників «Оцінювання результатів навчання учнів 5–8 класів НУШ: приклади та рекомендації». Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2025. 573 с.

Додаткова література

1. Рекомендації з відповідального використання штучного інтелекту у сфері медіа : веб-сайт Міністерства цифрової трансформації України. URL: <https://storage.thedigital.gov.ua/files/3/f3/1ecd916b1f1b12c29c6e2984ecb0bf33.pdf> (дата звернення: 28.11.2025).

2. Рекомендації щодо відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти : веб-сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2025/04/24/shi-v-zakladakh-vys-hchoi-osvity-24-04-2025.pdf> (дата звернення: 01.12.2025).

3. Біла книга з регулювання штучного інтелекту в Україні : веб-сайт Міністерства цифрової трансформації України. URL: <https://storage.thedigital.gov.ua/files/a/ba/d5da75c2613e331bb89258f950adcbae.pdf> (дата звернення: 20.11.2025).